

**HALINGA VALLA ALAEALISTE KOMISJONI
KRIMINAALPREVENTIIVSE TEGEVUSE
ARENGUKAVA
2012-2014**

Pärnu-Jaagupi 2011

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Olukorra kirjeldus.....	4
2.1. Piirkonna kirjeldus	4
2.2. Koostöövõrgustik	4
2.3. Statistilised näitajad 2006-2011	5
3. Probleemid ja arenguvajadused.....	6
4. Visioon, missioon ja põhiväärtused.....	6
5. Strateegilised eesmärgid ja tegevuskava	7
5.1. Tegevuseesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni igapäevase tegevusega.....	7
5.2. Arengueesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni kui institutsiooni võimekuse tõstmisega..	7
TEGEVUSKAVA 2011-2013	8
7. Arengukava hindamise ja muutmise põhimõtted	10
8. Tegevuskava hindamine.....	11
LISAD	11
LISA 1 Arengukavas kasutatavad mõisted.....	11

1. Sissejuhatus

Halinga valla alaealiste komisjoni kriminaalpreventiivse tegevuse arengukava aastateks 2012-2014 koostati detsembris 2011. Arengukava koostamise töörühma kuulusid Halinga valla alaealiste komisjoni liikmed:

1. Meeli Tasane
2. Tiia Kallastu
3. Merle Jürison
4. Aire Lünekund
5. Tarvi Tasane
6. Kerttu-Kaia Kesler

Arengukava koostamise käigus viidi läbi kaks töönõupidamist, kus käsitleti järgmisi teemasid:

1. Visiooni, missiooni, väärtuste määratlemine
2. Eesmärkide püstitamine ja tulemuslikkuse mõõdistamine
3. Tegevuskava täiendamine

Arengukava koostamise eesmärgiks on lähtuvalt valla alaealiste kriminaalpreventiivse töö probleemide analüüsist määratleda alaealiste komisjoni töö suunad aastateks 2012-2014.

Arengukava koostamisel lähtuti järgmistest alusdokumentidest:

1. Alaealiste kuritegevuse vähendamise arengukava aastateks 2007-2009 (<http://www.just.ee/25719>);
2. Alaealiste kuritegevuse vähendamise arengukava aastateks 2007-2009 lõpparuanne (<http://www.just.ee/25719>);
3. Vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010-2014: 2010. aasta täitmise aruanne (<http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview>)
4. Noorsootöö strateegia 2006-2013;
5. Noorsootöö seadus
6. Alaealise mõjutusvahendite seadus
7. Lastekaitseseadus
8. Teised antud valdkonda reguleerivad õigusaktid ning dokumendid

Arengukava koostati ning tegevuskava hinnati detsembris 2011. aastal.

2. Olukorra kirjeldus

2.1. Piirkonna kirjeldus

2011. aasta 15. detsembri seisuga on vallas 302 noort vanuses 7-17 eluaastat. Võrreldes 2009. ja 2010. aastaga on noorte arv pidevalt vähenenud vastavalt 24 ja 30 noore võrra.

Töötukassa Pärnumaa osakonna andmetele tuginedes on registreeritud töötute arv 30. novembri 2011. a seisuga Halinga vallas 99 isikut. Aasta lõikes oli kõige enam töötuid registreeritud märtsis – 134 isikut ja kõige vähem juulis - 85 isikut. Võrreldes andmeid 2010. a aasta detsembrilõpu seisuga oli registreeritud töötuid 132. Võrreldes 4 viimast aastat, tõusis registreeritud töötute arv 2008 a. 54 isikult 2009 a. 171 isikule ja seejärel hakkas langema 2010 a. 132 isikut ja 2011 a. 99 isikut.

Pärnu Maakonna töötute üldarvust kõige suurema hulga moodustavad üldkeskharidusega isikud, mis näitab, kui olulist rolli mängib tulevikuperspektiivis kutseuunitlus- ning karjäärinõustamisalane töö haridusasutustes. Tõenäosus jääda töötuks on just neil noortel, kel puuduvad põhikooli lõpuks vajalikud sotsiaalsed oskused, õpivilumused ning valmisolek pidevõppeks.

2011. aastal rakendati Pärnu Maakonna noortele Euroopa Sotsiaalfondi meetme "Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine" programmi rahastusel kahte projekti. Projekt „Pärnumaa noored hakkajad kogukonna toel tööturule“ sisaldas aktiivlaagrit, koolitust ja tööpraktikat kogukonnas. Pärnumaa kutsehariduskeskuse Voltveti koolituskeskuses Tihemetsas võimaldati pikaajalistel töötutel noortel omandada aianduse või palkmajaehituse kutseõpet.

Halinga vallas on 3 üldhariduskooli: 1 gümnaasium ja 2 kuueklassilist algkooli. Halinga valla territooriumil asub Kaelase Kool, mis on riigikool hariduslike erivajadustega õpilastele. Vallas töötab Pärnu-Jaagupi Muusikakool, Pärnu-Jaagupi Spordikeskus ja Pärnu-Jaagupi Avatud Noortekeskus.

Halinga vallas elavatest noortest õpib üldhariduskooli põhikooli astmes 207 õpilast. Koolikohustuslikest õpilastest asus väljapoole valla territooriumi õppima 11 õpilast, mis on 5,3 protsenti koolikohustuslikest õpilastest. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis omandab üldkeskharidust 55 õpilast. Kõigist üldhariduskooli õpilastest õpib Pärnu linna koolides 2011. aastal 38 õpilast, mis on 14,4 % valla õpilaskonnast.

Hariduslike erivajadustega õpilased moodustavad 2011. a õpilaskontingendist 26,5 %, võrreldes 2010. aastaga on see protsent suurenenud (2010. a – 25,6 %). Need on õpilased, kes saavad ühel või teisel moel õpiabi ning kelle õpijõudlus on üldjuhul madal. Nendel õpilastel on oht sattuda riskirühma. Sageli kaasnevad madala õpijõudlusega suhtlemis- ning käitumisprobleemid.

Libatse Lasteaed-alkkooli ja Vahenurme Lasteaed-alkkooli juures tegutsevad pikapäevärühmad.

2.2. Koostöövõrgustik

Preventiivse tööga tegelevad vallas peamiselt Politsei- ja Piirivalveameti Pärnu-Jaagupi konstaablipunkt, Halinga valla haridusasutused, Pärnu-Jaagupi Avatud Noortekeskus, vallavalitsuse sotsiaalametnikud ja pereabikomisjon, vallavolikogu haridus- ja noorsookomisjon.

Halinga vallas töötab 1 koolipsühholoog, 4 logopeedi ja igas üldhariduskoolis parandusõppe õpetajad. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis on majutusvõimalus. Lastekaitsealast tööd teevad sotsiaaltööspsialist ja sotsiaalnõunik.

Pärnu Maakonnas osutavad nõustamisteenust Pärnu linnas: Pärnu Pereabikeskus, Pärnu Õppenõustamiskeskus, Psühhiaatria ja Psühhoteeraapia Keskus SENSUS, Töötukassa Pärnu osakond, Noorte Nõustamiskabinet ja Noorte Infopunkt.

Viimaste aastate jooksul on välja kujunenud järgmised tegusad koostööpartnerid: Pärnumaa Õpilasmalev, Pärnu Õppenõustamiskeskus, Pärnumaa Kaitseliidu Malev, Vana-Vigala Tehnika- ja teeninduskool, OÜ Halinga, MTÜ Jakobi Oed, Uduvere ja Vahenurme seltsingud. Pärnumaa Õpilasmaleva Halinga valla rühmad on lastele pakkunud suviti tööd ja vaba aja veetmise võimalust.

2.3. Statistilised näitajad 2006-2011

Statistiline näitaja	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Arutatud õiguserikkumiste arv	10/poisse 9	12/poisse 8	10/poisse 9	12/poisse 8	7/poisse 4	19/poisse 19
Kordusarutelude arv	2		1	1	1	5
Suunamise alus						
AMS § 1 lg 2 p 1			1		1	4
AMS § 1 lg 2 p 2		7	4	1	1	10
AMS § 1 lg 2 p 3			1			4
AMS § 1 lg 2 p 4	7	1	1		1	
AMS § 1 lg 3 p 1	3	4	6	4	2	
AMS § 1 lg 3 p 2						1
Mõjutusvahendite rakendamine						
Hoiatus	7	9	13	4	7	12
Koolikorralduslikud mõjutusvahendid	5	3		3		1
Vestlusele suunamine psühholoogi, narkoloogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde	2	5	2	3	4	2
Lepitamine						
Kohustus elada vanema, kasuvanema, eestkostja või hooldaja juures või lastekodu juures						
Üldkasulik töö	2	3	10	1	3	9
Käendus						

Noorte- või sotsiaalprogrammides või rehabilitatsiooniteenusel või ravikuurides osalemine		1				
Kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste erikooli suunamine						
Sundtoomiste rakendamiste arv	1		1			

3. Probleemid ja arenguvajadused

Peamised kriminaalpreventiivse töö kitsaskohad vallas on:

- Halinga vallas puuduvad regulaarselt toimivad spetsiifilised sotsiaalteenused riskigrupi lastele ja noortele, samuti pikemaajalised sotsiaalprogrammid;
- Erialase haridusega ning erinoorsootöö spetsiifikat tundvaid spetsialiste on vähe;
- Halinga vallas puuduvad erialaspetsialistidest eripedagoogid ja piisavalt ei ole noorsootöötajaid;
- Piiratud ressursid teenuste ja sotsiaalprogrammide käivitamiseks ning arendamiseks;
- Pedagoogid pole saanud piisavalt koolitust tööks hariduslike ja sotsiaalsete erivajadustega lastega.
- Kriminaalpreventiivne tegevus on valdavalt projektipõhine.

Nimetatud kitsaskohtade analüüsile tuginedes töötati välja strateegilised eesmärgid ning tegevuskava:

- **Pakkuda erinoorsootöö alaseid koolitusi kõikidele noortega tegelevatele inimestele;**
- **Teha koostööd valla haridusasutuste, kohaliku konstaablijaoskonna ja Avatud Noortekeskusega info- ja teabepäevade ning ennetuslike koostööprojektide läbiviimisel;**
- **Võrgustikutöö parandamine.**

4. Visioon, missioon ja põhiväärtused

Visioon

Halinga valla noored järgivad üldtunnustatud kõlblusnorme ning on seaduskuulekad ja vastutustundlikud ühiskonnaliikmed.

Missioon

Halinga valla alaealiste komisjoni missiooniks on õigusrikkumiste ennetamise koordineerimine ja mõjutusvahendite rakendamine koos alaealise toetamisega võrgustikutöö kaudu.

Põhiväärtused

- Avatus koostööle
- Paindlikkus
- Individuaalsuse arvestamine

5. Strateegilised eesmärgid ja tegevuskava

Käesoleva arengukava eesmärgid on jaotatud kaheks:

5.1. Tegevuseesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni igapäevase tegevusega

Pikaajalised strateegilised tegevuseesmärgid on järgmised:

Tõsta seaduskuuleka käitumisega seotud teadlikkust:

- 5.1.1. Ennetada esmaseid õigusrikkumisi;
- 5.1.2. Ennetada korduvrikkumisi.

5.2. Arengueesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni kui institutsiooni võimekuse tõstmisega

Strateegilised arengueesmärgid on järgmised:

- 5.2.1. Parandada koostöövõrgustiku toimimist noorte õigusrikkumiste ennetamisel ja selle retsidiivsuse vähendamisel;
- 5.2.2. Tõsta alaealiste komisjonide liikmete kompetentsust.

TEGEVUSKAVA 2012-2014

Tegevus eesmärk	Tegevused	Vastutaja	Möödikud	Sihtväärtused aastate lõikes		
				2012	2013	2014
Tõsta seaduskuuleka käitumisega seotud teadlikkust	Jätkata kolmeaastase intervalliga kõiki valla üldhariduskoole haarava uuringu läbiviimist koolivägivalla ulatuse uurimiseks (sihtgrupp 5-9 kl).	Alaealiste komisjon (AK)	Uuringute arv	1		1
	Seaduskuuleka käitumise propageerimine, avaldada regulaarselt kohalikus valla lehes teemakohaseid artikleid	AK, konstaablid	Artiklite, esinemiste arv	2	2	2
	Kriminaalpreventiivsete projektide esitamine	AK ja ANK	Projektid on esitatud	1	1	1
	Alaealiste komisjoni töö aruande esitamine vallavalitsusele, selle avaldamine Valla teatajas ja valla kodulehel	AK	Info komisjoni töö kohta on avalikustatud	1	1	1
	Jätkata koostöös Pärnu Õppenõustamiskeskusega ja kutseõppeasutustega teabe- ja karjääripäevade läbiviimist Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis		Toimiv koostöö	1	1	1
	Koostöös valla haridusasutustega koolituste korraldamine lastevanematele	AK	Koolituste toimumine	1	1	1
	Avatud Noortekeskuse tegevuse toetamine	AK	ANK tegevus			
	Korraldada kuriteoennetusliku sisuga loenguid haridusasutustes	AK, konstaabli-jaoskond	Loengud toimuvad regulaarselt	1	1	1
	Alaealiste komisjoni kriminaalpreventiivse töö arengukava valmimine ning selle rakendamine ja uuendamine 1 kord aastas	AK	AK on kehtiv arengukava	1	1	1
	Ennetuslikud koostööprojektid Lääne Politseiprefektuuri Pärnu osakonna ja kohaliku konstaablipunktiga	AK	Projektide arv	1	1	1

Ennetada korduvaid õigusrikkumisi	Korduvõigusrikkujate kaardistamine koostöös kohaliku konstaablijaoskonnaga	AK, kohalik konstaablijaoskond		1	1	1
	Noortele EÕM-i või valla töölaagri rühmades osalemise pakkumine Uduvere ja Vahenurme seltsingute ning Halinga OÜ korraldamisel	AK		1	1	1
Arengu eesmärk	Tegevused	Vastutaja	Möödikud	Sihtväärtused aastate lõikes		
				2012	2013	2014
Parandada koostöö-võrgustiku toimimist	Vajaduse ilmnedes kutsuda kokku võrgustiku ümarlaudu	AK	Ümarlaudad toimuvad regulaarselt			
	Alaealiste komisjonide liikmete info- ja õppepäevadel osalemine	AK	Infopäevade arv	1	1	1
Tõsta alaealiste komisjonide liikmete kompetentsust	Alaealiste komisjonide liikmete osalemine koolituspäevadel	AK	Koolituste arv	1	1	1
	Noorsootöölaste küsitluste läbiviimine noorte vaba aja sisukamaks muutmisel	AK, ANK (Avatud Noortekeskus)	Küsitluste arv	1	1	1
	Maavalitsuse poolt võimaldatud õppereisid. Tutvumine kriminaalpreventiivse töö ja noorsootöö kogemustega teistes maakondades ja valdades	AK, ANK	Õppesõitude arv	1	1	1

- Tegevuskava rakendamist finantseeritakse alaealiste komisjoni tööks ettenähtud riiklikest vahenditest.

7. Arengukava hindamise ja muutmise põhimõtted

Arengukava teostamist mõõdetakse kehtestatud kriteeriumite alusel:

- Statistilised näitajad;
- Avalik arvamus (avalikustamine).

Arengukava täitmise ja hindamise eest vastutavad alaealiste komisjoni esimees ning sekretär.

Arengukava täitmise hindamine ning vajadusel korrigeerimine ja täiendamine toimub igal aastal tegevusperioodi lõppedes: vastavalt detsember 2012, detsember 2013 ja detsember 2014.

8. Tegevuskava hindamine

2011. aastal teostamata jäänud planeeritud tegevused:

- 1) Üldhariduskooli hõlmava koolivägivalla uuringu läbiviimine inimressursi puudumisel;
- 2) Ennetuslikud koostööprojektid Politsei- ja Piirivalveameti Lääne Politseiprefektuuri Pärnu osakonna ja kohaliku konstaablipunktiga rahalise ja inimressurssi puudumisel;
- 3) Alaealiste komisjonide liikmete osalemine koolitustes sobiva koolituse puudumisel.

Muud tegevuskavas kirjeldatud tegevused on 2011 a. läbiviidud.

2012 - 2014. a. planeeritud tegevused jätta samaks.

LISAD

LISA 1 Arengukavas kasutatavad mõisted

Alaealine – 7-18 aasta vanune isik

Alaealise seaduslik esindaja – lapsevanem või seadusega määratud kasuvanem, eestkostja

Õigusrikkumine – vastavalt Alaealise mõjutusvahendi seaduse (AMS) § 1 lg 2 ja lg 3 määratlusele

Mõjutusvahendid – meetodid alaealise käitumise muutmiseks vastavalt AMS § 3

Mõjutusvahendi kohaldaja – isik, kes teostab järelevalvet määratud mõjutusvahendi kohaldamise üle AMS §8 lg2

Järelevalve teostaja – isik, kes teostab järelevalvet määratud mõjutusvahendi täitmise üle AMS §8 lg1

Alaealiste komisjon – vallavalitsuse juurde moodustatud ja vallavanema käskkirjaga kinnitatud seitsmeliikmeline komisjon, mille asjaajamist korraldab sekretär ja tööd koordineerib esimees või aseesimees AMS § 11, §12

Taotlus – alusdokument, mille alusel toimub õigusrikkumise arutamine AMS §14

Istung – ametlik koosolek, kus toimub alaealise õigusrikkumise arutelu AMS § 19

Otsus – alaealisele ja tema esindajale esitatav dokument määratud mõjutusvahendi kohta AMS § 24

Probleem – rahulolematuse olemasoleva ja soovitava seisundi vahel

Visioon – tulevikupilt, mida tahetakse pikas perspektiivis saavutada

Üldeesmärk – visioonist lähtuv tulemus, milleni soovitakse jõuda ajavahemikul 2009-2012

Konkreetne eesmärk – spetsiifiline, mõõdetav, ajastatud, realistlik ja teostatav tulemus, mis on vajalik üldeesmärgi saavutamiseks.

Tegevuskava – tabeli kujul esitatud konkreetset eesmärgid, mida on vaja täita üldeesmärkide saavutamiseks koos mõõdikute, vastutajate ja täitmise tähtaegadega.

Kriminaalpreventsioon – õigusrikkumiste ennetamine

Projekt – konkreetse eesmärgi saavutamise kava, millel on oma selgelt määratletud tähtaeg, teostaja, ressursid ja mõõdetav tulemus

Põhiväärtused- põhilised väärtused, millest alaealiste komisjon juhindub oma igapäevases töös

Sihtgrupid – inimeste rühmad, kelle tegevus- ja arenguhuvivid arengukava puudutab ning kes on osalised selles protsessis

Koostööpartnerid – inimesed, inimeste rühmad ja institutsioonid, kes on kaasatud arengukava väljatöötamise, teostamise ja/või hindamise protsessi